

USA:s sanktioner mot ICC-domare: Ett svek mot internationell rättvisa och arvet efter "Aldrig mer"

Den 7 februari och 5 juni 2025 fördömde USA, under president Donald Trump och utrikesminister Marco Rubio, Internationella brottmålsdomstolen (ICC) som olaglig och politiserad. De införde sanktioner mot ICC:s chefsåklagare Karim Khan och domarna Solomy Balungi Bossa, Luz del Carmen Ibáñez Carranza, Reine Adelaide Sophie Alapini Gansou och Beti Hohler som vedergällning för deras roll i utredningen av Israels krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. Dessa åtgärder, som inkluderar frysning av tillgångar och reseförbud, var uttryckligen utformade som hämnd för ICC:s utfärdande av arresteringsorder mot Israels premiärminister Benjamin Netanyahu och före detta försvarsminister Yoav Gallant den 24 november 2024, samt för att förhindra potentiella åtal mot ministrarna Bezalel Smotrich och Itamar Ben-Gvir för deras roll i att främja olagliga bosättningar och förvärra den humanitära krisen i Gaza. Detta aldrig tidigare skådade ingripande hotar domstolens verksamhet och undergräver det globala åtagandet för universellt ansvar efter Förintelsen.

Denna essä hävdar att det internationella samfundet måste gå bortom verbala fördömanden och genomdriva ansvar, inklusive ekonomiska och diplomatiska sanktioner mot Israel och USA, ICC-åtal mot Donald Trump och Marco Rubio, samt aktivering av EU:s blockeringsförordning för att skydda domstolen och dess tjänstemän från USA:s överreach.

Israels agerande i Gaza: Ett fall av folkmord

Konventionen om folkmord från 1948 definierar folkmord som handlingar utförda med avsikt att helt eller delvis förstöra en nationell, etnisk, rasbaserad eller religiös grupp genom mord, orsaka allvarlig kroppslig eller mental skada, eller genom att införa levnadsvillkor som är avsedda att leda till fysisk förstörelse. Israels militära operationer i Gaza uppfyller dessa kriterier med alarmerande tydlighet. Systematiska begränsningar av humanitärt bistånd, riktade attacker mot civila – inklusive hjälparbetare, räddningstjänst, vårdpersonal och journalister – samt förstörelse av viktig infrastruktur som sjukhus visar på en avsiktlig intention att införa villkor som syftar till fysisk förstörelse av palestinier i Gaza och uppfyller den rättsliga definitionen av folkmord enligt artikel II i konventionen om folkmord från 1948. ICC:s arresteringsorder från den 21 november 2024 mot Netanyahu och Gallant, som anklagar dem för svält som krigsförbrytelse och brott mot mänskligheten, bekräftar denna rättsliga bedömning.

Amnesty Internationals rapport från december 2024 drog slutsatsen att Israels belägring, som systematiskt nekade palestinier tillgång till mat, vatten, medicinska förnödenheter och bränsle, utgör folkmord genom att skapa villkor avsedda att förstöra den palestinska

befolkningen. FN:s särskilda rapportör för de ockuperade palestinska territorierna, Francesca Albanese, identifierade i sin rapport från mars 2024 *Anatomi av ett folkmord* "rimliga skäl" för folkmord, och nämnde över 54 607 palestinska dödsfall, 100 000 skadade och begränsningen av Gazas befolkning till endast 15 kvadratmil, vilket ledde till utbredda sjukdomar och svält. Rapporter om sexuellt våld i förvarsläger, såsom Sde Teiman, indikerar ytterligare en folkmordsavsikt, riktad mot palestinernas värdighet och överlevnad.

Retoriken från israeliska tjänstemän förstärker dessa fynd. President Isaac Herzogs uttalande i oktober 2023, som likställer alla palestinier med Hamas, antyder en avsikt att rikta in sig på en hel grupp, inte bara stridande. Minister Smotrichs uppmaning att "inte ett enda vete korn får komma in i Gaza" och Ben-Gvirs stöd för annektering av Gaza och Västbanken återspeglar folkmordsavsikt. Dessa uttalanden och handlingar, som stöds av USA:s militära och politiska stöd, bryter inte bara mot internationell humanitär rätt utan förräder också det universella åtagandet till "Aldrig mer", en hörnsten i eran efter Förintelsen.

Underminerar "Aldrig mer": Ekon från Nürnberg

Löftet om "Aldrig mer", fött ur Förintelsens fasor och förankrat i Nürnbergprocesserna, etablerade ett globalt åtagande att hålla förövare av grymheter ansvariga, oavsett deras status. Nürnbergprocesserna åtalade nazistiska tjänstemän för krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord, trots deras invändningar mot tribunalens legitimitet. USA:s handlingar och uttalanden återspeglar nazisternas argument att internationella domstolar kränker statens suveränitet. Denna parallell är inte bara historisk utan djupt symbolisk. Nürnbergprocesserna etablerade principen att individer, inklusive statsledare, bär personligt ansvar för internationella brott, en princip som kodifierats i Romstadgan, som styr ICC. USA:s sanktioner, som riktar sig mot domare för att de utför sina rättsliga plikter, bryter mot artikel 70 lit e i Romstadgan, som förbjuder repressalier mot domstolens tjänstemän för deras arbete. Denna handling av hot undergräver Nürnbergs arv genom att skydda förövare från ansvar och främjar en kultur av straffrihet som förräder åtagandet till "Aldrig mer".

Metaforen om Apophis, Ra och Ma'at

I den antika egyptiska mytologin glider ormen Apophis, den avskyvärda förkroppsligandet av kaos, genom underjorden varje natt och försöker sluka Ma'at – den heliga gudinnan för sanning, rättvisa och kosmisk ordning – för att kasta världen i evigt mörker. Seth med sitt spjut, Isis med sin magi och Thoth med sin visdom skyddar Ma'at tills gryningen kommer och Ra:s ljus slutligen besegrar mörkrets krafter.

På samma sätt har Israel genom sina handlingar i Gaza och USA genom att skydda det från rättvisa kastat vår värld i mörker. Det internationella samfundet, de 125 medlemsstaterna i ICC, måste nu ta på sig rollerna som Ma'ats väktare. Införa sanktioner mot Israel och USA, som Seth genomborrar ormens hjärta, använda EU:s blockeringsförordning som en magisk sköld för att skydda ICC och dess tjänstemän från USA:s sanktioner, och använda juridiska experters visdom för att väcka åtal mot dem som begår och stöder folk-

mord. Sanningens och rättvisans väktare måste agera beslutsamt för att förhindra att världen sjunker ner i kaos och mörker.

Behovet av beslutsamma internationella åtgärder

Enbart verbala fördömanden av USA:s sanktioner, som uttryckts av ICC, FN-experty och människorättsorganisationer, är otillräckliga för att motverka detta angrepp på internationell rättvisa. Det internationella samfundet måste agera beslutsamt för att skydda ICC:s oberoende och säkerställa ansvar. För det första bör ICC väcka åtal mot amerikanska tjänstemän, inklusive president Donald Trump och utrikesminister Marco Rubio, enligt artikel 70 lit d och e i Romstadgan för brott mot rättvisans administration. Deras verkställande order och sanktioner utgör avsiktliga försök att hindra, skrämja och hämnas för domstolens arbete, handlingar som uppfyller kriterierna för åtal. Ett sådant djärvt steg skulle bekräfta ICC:s engagemang för opartiskhet och avskräcka ytterligare ingripanden från mäktiga stater.

För det andra måste Europeiska unionen, med sina 27 medlemsstater som är parter i Romstadgan, aktivera sin blockeringsförordning (Rådets förordning (EG) nr 2271/96) för att motverka de extraterritoriella effekterna av USA:s sanktioner. Denna förordning, utformad för att skydda EU-enheter från utländska sanktioner, kan förbjuda efterlevnad av USA:s åtgärder mot ICC-domare, vilket säkerställer att europeiska banker och institutioner inte fryser domarnas tillgångar eller begränsar deras aktiviteter. Genom att aktivera blockeringsförordningen kan EU skydda ICC:s verksamhet inom sin jurisdiktion och signalera att den inte kommer att tolerera försök att undergräva internationell rättvisa.

För det tredje måste ICC:s medlemsstater stärka sitt stöd genom ökad finansiering, samarbete i genomförandet av arresteringsorder och offentlig bekräftelse av domstolens mandat. Dessa åtgärder skulle motverka den avskräckande effekten av USA:s sanktioner, som människorättsaktivister varnar för kan avskräcka vittnen och hindra utredningar i andra konfliktzoner. Att inte agera beslutsamt riskerar att urholka allmänhetens förtroende för det internationella rättssystemet och uppmuntra andra stater att följa USA:s exempel, vilket ytterligare försvagar ICC:s förmåga att skipa rättvisa för offer för grymheter världen över.

Slutsatser

USA:s sanktioner mot ICC-domare representerar ett direkt angrepp på principerna för internationell rättvisa, vilket återspeglar nazistiska tjänstemäns trots i Nürnberg och undergräver löftet om "Aldrig mer". Israels handlingar i Gaza, kännetecknade av systematiska massmord med folkmordsavsikt, kräver ansvar, men USA:s ingripande skyddar förövare och upprätthåller straffrihet. Metaforen om Apophis, Ra och Ma'at understryker vad som står på spel: att låta kaos råda hotar den globala ordning som upprätthåller sanning och rättvisa. Det internationella samfundet måste agera beslutsamt, väcka ICC-åtal mot de amerikanska tjänstemännen Trump och Rubio för hinder mot rättvisan och aktivera EU:s blockeringsförordning för att skydda domstolen och dess tjänstemän. Endast genom så-

dana beslutsamma åtgärder kan Nürnbergs arv bevaras. Offren för Israels grymma aggression kräver och förtjänar rättvisa.